

PM 2012:106 RII (Dnr331-982/2012)

Utökad målgrupp för samhällsorientering (Ds 2012:24)

Remiss från Arbetsmarknadsdepartementet

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Som svar på remissen ”Utökad målgrupp för samhällsorientering” (Ds 2012:24) hänvisas till vad som sägs i denna promemoria.
2. Beslutet i ärendet justeras omedelbart.

Föredragande borgarrådet Ulla Hamilton anför följande.

Ärendet

Arbetsmarknadsdepartementet har remitterat departementsskrivelsen ”Utökad målgrupp för samhällsorientering” (Ds 2012:24) till Stockholms stad. Remisstiden sträcker sig till och med den 10 september 2012. Staden har medgetts visst uppskov att inkomma med svar.

Förslaget innebär att fler nyanlända invandrare, än de som idag omfattas av etableringslagen, ska erbjudas samhällsorientering. Vidare kommer kommunerna att kunna samverka med varandra avseende samhällsorientering på samma sätt som de får samverka i fråga om samhällsorientering enligt etableringslagen.

Remissen innehåller även ett förslag om ändring i lagen om sfi-bonus. Ändringen innebär att beteckningen på betygskravet för att få sfi-bonus anpassas så att det överensstämmer med betygsbeteckningarna i skollagen. Betygskravet uttrycks på så sätt att den nyanlände för att få sfi-bonus ska ha uppnått godkänt resultat.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret och arbetsmarknadsnämnden.

Stadsledningskontoret välkomnar att målgruppen för samhällsorientering utökas. När det gäller de ekonomiska konsekvenserna av föreslagna förändringar bedömer kontoret att dessa kan bli kännbara samt att resursfördelningen till de kommuner som har många individer som berörs av skrivelsen är tveksam. Kontoret ställer sig positiv till att kommunerna ska få samverka kring samhällsorientering. Det vore önskvärt att länsstyrelserna får uppföljningsansvaret för samhällsorienteringen också för den utvidgade målgruppen eller att en annan myndighet får uppföljningsansvaret för all samhällsorientering. Slutligen tillstyrks inte den föreslagna ändringen i sfi-bonuslagen. Detta eftersom det blir tydligare om det i stället för ”uppnått godkänt resultat” står ”uppnått ett godkänt betyg”.

Arbetsmarknadsnämnden anser att utredningens förslag om målgrupp för samhällsorienteringen är väl avvägd. I övrigt framförs synpunkter överensstämmande med stadsledningskontorets.

Mina synpunkter

Jag välkomnar departementsskrivelsens förslag att utvidga målgruppen för samhällsorientering. Att dra en gräns för vilka som ska erbjudas detta är naturligtvis svårt då människor som kommer till Sverige har olika erfarenheter och olika bakgrund. Jag anser emellertid att den i departementsskrivelsen föreslagna målgruppen är väl avvägd och ställer mig bakom förslaget. Stockholms stad har idag ett samarbete kring samhällsorienteringen med 24 andra kommuner i länet varför det är bra att utredningen möjliggör för den formen av samarbete även för den utökade målgruppen.

Jag ifrågasätter dock, precis som stadsledningskontoret, förslaget om hur kommunerna ska erhålla ekonomisk kompensation. I dagsläget har ungefär 1 000 personer deltagit i samhällsorientering i Stockholm. Med skrivelsens förslag om målgrupp och ett oförändrat inflöde av nyanlända beräknas målgruppen i Stockholm uppgå till närmare 4 000 personer per år, exklusive deltagare från övriga kommuner i länet. Enligt stadens beräkningar kommer kostnaderna för samhällsorientering i Stockholm, med en utökad målgrupp, uppgå till totalt 18 miljoner kronor per år.

Trots svårigheten att uttala sig om hur många personer som slutligen ska erbjudas samhällsorientering delar jag stadsledningskontorets bedömning att detta kommer kräva ett kraftigt resurstillskott. Detta bör tillfalla de kommuner som faktiskt erbjuder samhällsorientering istället för att fördelas inom ramen för det kommunala utjämningsystemet. Det senare innebär att fördelningen sker utifrån invånarantal och inte tar hänsyn till det faktiska antalet individer som kommer att erbjudas samhällsorientering. När det gäller de nyanlända som berörs av etableringsreformen erhåller staden statsbidrag per individ vilket vore att föredra även här. Därtill anser jag, likt stadsledningskontoret och arbetsmarknadsnämnden, att det finns anledning att se över kostnadsberäkningen i skrivelsen.

Slutligen vill jag hänvisa till stadsledningskontorets och arbetsmarknadsnämndens synpunkter och påpekanden avseende uppföljnings- och tillsynsansvar för samhällsorienteringen. Jag instämmer även i stadsledningskontorets och arbetsmarknadsnämndens synpunkter kring de föreslagna förändringarna till lagen om SFI-bonus.

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Som svar på remissen ”Utökad målgrupp för samhällsorientering” (Ds 2012:24) hänvisas till vad som sägs i denna promemoria.
2. Beslutet i ärendet justeras omedelbart.

Stockholm den 5 september 2012

ULLA HAMILTON

Bilagor

1. Reservationer m.m.
2. Utökad målgrupp för samhällsorientering (Ds 2012:24), sammanfattning

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarrådet *Daniel Helldén* (MP) enligt följande.

Jag föreslår borgarrådsberedningen föreslår kommunstyrelsen besluta

1. Som svar på remissen "Utvidgad målgrupp för samhällsorientering (Ds 2012:24)" i huvudsak bifalla vad som sagts i promemorian
2. Att i övrigt anföras:

För att skapa en känsla av delaktighet och ge alla möjligheter att under goda villkor delta i samhället krävs kunskaper om hur samhället fungerar. Vi är positiva till att man utökar målgruppen, men vill att målgruppen utökas mer än vad som angetts i förslaget. Att exkludera personer över 65 år, unga i gymnasieålder samt arbetskraftsinvandrare från samhällsorientering är inte rätt väg att gå i ett samhälle där vi vill ha aktiva och välinformerade medborgare. Vi vill således att även dessa grupper erbjuds samhällsorientering. För att kunna leva upp till ambitionerna fordras även ökat medelstillskott som ska vara realistiskt i förhållande till en god kvalitet på informationen samt anpassat efter antal individer som ska delta.

Kommunstyrelsen

Reservation anfördes av *Åsa Jernberg* och *Stefan Nilsson* (båda MP) med hänvisning till reservationen av (MP) i borgarrådsberedningen.

Reservation anfördes av *Ann-Margarethe Livh* (V) enligt följande.

Jag föreslår kommunstyrelsen besluta

1. Föredragande borgarrådets förslag till remissvar godkänns delvis
2. Arbetskraftsinvandrare, personer över 65 år och gymnasieelever ska också erbjudas samhällsorientering och inte undantas som föreslås i departementspromemorian
3. Därutöver vill vi framföra följande

För att alla ska kunna känna sig delaktiga i samhället krävs goda kunskaper om hur samhället fungerar. Idag är denna kunskap mycket ojämnt fördelad till exempel mellan stadens olika stadsdelar vilket bland annat avspeglar sig i valdeltagandet. Det är därför mycket viktigt att alla som kommer till Sverige och Stockholm får en bra introduktion till det svenska samhället.

När förslag läggs om att flera ska få samhällsorientering är det därför förvånande att den borgerliga majoriteten stödjer förslaget att undanta arbetskraftsinvandrare, personer över 65 år och gymnasieelever från erbjudandet om samhällsorientering. Med dessa undantag blir arbetskraftsinvandrare samt äldre och gymnasieungdomar därmed helt hänvisade till arbetsgivarnas goda vilja respektive de anhörigas möjligheter att informera.

Argumenten för att göra undantag för de tre grupperna och stödja departementspromemorian är snävt och snålt ekonomiska. Vad man missar helt är den samhällsekonomiska vinsten av att alla medborgare vet hur samhället fungerar. Den ökade kunskapssegregering, ökade bostadssegregering och fastlåsta arbetslöshet i ytterstaden är kvittot på att människor ges olika förutsättningar att komma in i samhället. Att inte alla får samhällsorientering förvärrar läget.

Argumenten mot undantagen redovisas tydligt i arbetsmarknadsförvaltningens och stadsledningskontorets tjänsteutlåtanden. Därutöver vill vi också föra fram att FN:s konvention om barnets rättigheter borde vara ett starkt argument för att ge nyanlända gymnasieungdomar en anpassad samhällsorientering utöver det som skolan kan ge. Samhällsorientering på modersmålet skulle kunna vara ett bra komplement för de unga.

Vi vill också instämma i arbetsmarknadsförvaltningens synpunkter om att den uppsökande verksamheten måste vara betydligt mer aktiv och omfatta många fler informationskanaler än vad som föreslås i departementspromemorian.

Vad gäller SFI-bonusen så vill vänsterpartiet avskaffa den och istället satsa pengarna på bättre undervisning för de som har svårast att lära sig svenska.

ÄRENDET

Arbetsmarknadsdepartementet har remitterat departementsskrivelsen ”Utökad målgrupp för samhällsorientering” (Ds 2012:24) till Stockholms stad.

Förslaget innebär att kommunens skyldighet att tillhandahålla samhällsorientering utökas till att även omfatta framförallt anhöriga och familjemedlemmar till nyanlända som har beviljats uppehållstillstånd/uppehållskort eller har rätt att vistas i landet. Den nyanlända invandraren ska ha fyllt 18 men inte 65 år och vara folkbokförd i kommunen. Förslaget gäller inte de nyanlända som redan omfattas av etableringsreformen. Ersättning kommer att utgå genom att 40 mnkr tillförs det allmänna bidraget till kommuner, anslaget 1:1 Kommunalekonomisk utjämning. Vidare föreslås att även denna del ska omfattas av att kommunerna ska få samverka med varandra avseende samhällsorientering på samma sätt som enligt lagen (2010:197) om etablering.

Remissen innehåller även ett förslag om ändring i lagen om sfi-bonus. Ändringen innebär att beteckningen på betygskravet för att få sfi-bonus anpassas så att det överensstämmer med betygsbeteckningarna i skollagen. Betygskravet uttrycks på så sätt att den nyanlände för att få sfi-bonus ska ha uppnått godkänt resultat.

BEREDNING

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret och arbetsmarknadsnämnden.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 9 augusti 2012 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret välkomnar att målgruppen för samhällsorientering utökas. I tidigare remisser avseende etableringsreformen har just detta efterfrågats. Stadsledningskontoret anser att det är av största möjliga vikt att även anhöriga och familjemedlemmar får samma möjligheter till att lära sig om samhället via samhällsorientering som övriga nyanlända. Dock anser stadsledningskontoret att det är beklagligt att dessa anhöriga inte får ta del av de övriga insatser som erbjuds om de blivit inkluderade i etableringsreformen. Det är positivt att möjligheten finns att delta under tre års tid. Stadsledningskontoret anser dock att även de föreslagna undantagen inkluderas i målgruppen. Till exempel bör arbetskraftsinvandrare, personer över 65 år och gymnasieelever också erbjudas samhällsorientering. Detta eftersom det inte finns någon skyldighet för arbetsgivare att informera om de skyldigheter och rättigheter individen har i det svenska samhället. I slutbetänkande (SOU 2010:37) som föregick förslag till lag om samhällsorientering för vissa nyanlända invandrare sägs att ”På längre sikt kan bristande kunskaper om samhällslivet och dess funktioner för individen innebära en inlåsningseffekt och ett hinder för en mer djupgående etablering i samhället” vilket också är ett argument att det är viktigt att även denna grupp får rätt till samhällsorientering.

När det gäller personer över 65 år så anser stadsledningskontoret att även dessa ska erbjudas samhällsorientering. Kunskaper och information om samhället kan inte alltid förmedlas av anhöriga och om äldre ska ges möjlighet att leva ett självständigt liv bör samhället tillförsäkra dem denna möjlighet. Stadsledningskontoret vill heller inte utesluta att personer över 65 år kan vara en del av arbetskraften. Stadsledningskontoret anser också att ungdomar som går i gymnasieskolan ska erbjudas samhällsorientering. Ett skäl som talar för det är att den nyanlände har behov av en mera elementär och anpassad samhällsorientering än vad gymnasieskolan kan erbjuda. Ett annat är bristande språkkunskaper som utgör ett hinder för den nyanlände att tillgodogöra sig undervisningen och då skulle samhällsorientering på mo-

dersmålet vara ett bra komplement. Även familjemedlemmar som är tredjelandsmedborgare och har anknytning till gäststuderande och gästforskare ska erbjudas samhällsorienteringen.

I departementsskrivelsen sägs att målgruppen beräknats till cirka 17 000 personer, varav knappt 40 procent antas komma att delta i samhällsorientering. För Stockholms del¹ var antalet utrikes födda (exklusive svenska medborgare) med vistelsetid mellan noll till tre år efter folkbokföring 30 361 personer. Ett fortsatt inflöde i samma takt kommer att innebära, även om cirka 60 procent inte kommer delta i samhällsorientering, att staden måste erbjuda samhällsorientering till drygt 4 000 personer per år och på en mängd nya och sannolikt också udda språk. Lägg därtill det utökade inflödet i kranskommunerna som Stockholm nu samverkar med så innebär detta en kraftig ökning jämfört med de cirka 1 000 som i dagsläget deltagit i samhällsorientering. Trots svårigheten att uttala sig om hur många personer som slutligen ska erbjudas samhällsorientering bedömer stadsledningskontoret att detta kommer kräva ett kraftigt resurstillskott. Vidare ifrågasätter stadsledningskontoret att ersättningen för detta utvidgade uppdrag ska utgå genom att 40 mnkr tillförs det allmänna bidraget till kommuner, anslaget 1:1 Kommunalekonomisk utjämning. Det innebär att utfördelning sker utifrån antal invånare. Staden tar i dagsläget emot procentuellt en stor del nyanlända varvid stadsledningskontoret ifrågasätter om fördelningen via kommunalekonomisk utjämning faktiskt kommer tillfalla den kommun som tillhandahåller samhällsorientering. Mindre kommuner som exempelvis Södertälje kommer att missgynnas i ännu större utsträckning. När det gäller de nyanlända som berörs av etableringsreformen erhåller staden statsbidrag per individ vilket vore att föredra. Vidare ifrågasätter stadsledningskontoret den uträkning som är gjord i departementsskrivningen. Enligt skrivningen skulle totalt 6 800 anhöriga inkomma per år. Utifrån stadens beräkning skulle Stockholm ta emot cirka 3000 utifrån 40 procent av de totalt cirka 30 000 personerna det vill säga 4000 har rätt till samhällsinformation och att 1000 av dessa ingår i etableringsreformen. Det innebär en kostnad för staden på totalt 18,0 mnkr. Frågan är hur stor ersättning som staden faktiskt skulle få om fördelningen sker via tilldelning av det allmänna bidraget till kommuner, anslag 1:1 Kommunalekonomisk utjämning istället för via tilldelning per faktisk individ. Vidare bör kostnadsberäkningen i skrivelsen ses över.

Stadsledningskontoret ser positivt på att kommunerna ska få samverka kring samhällsorientering även kring denna grupp. Det skulle enligt stadsledningskontoret vara svårt att bedriva en bra verksamhet om inte flera kommuner kunde gå ihop på samma sätt som idag görs rörande samhällsorientering för de nyanlända som berörs av etableringsreformen. Det innebär också att samma innehåll tillhandahålls för hela målgruppen vilket är mycket positivt. Stadsledningskontoret tillstyrker inte fullt ut den föreslagna ändringen i sfi-bonuslagen. Detta eftersom det blir tydligare om det i stället för ”uppnått godkänt resultat” står ”uppnått ett godkänt betyg”. Att ordet betyg finns med är viktigt eftersom det är betygssättningen och dess datum som är avgörande för om bonus ska beviljas eller inte.

Av departementsskrivelsen kan inte utläsas vilken myndighet som har uppföljningsansvar och tillsyn av den nya lagens efterlevnad. Det är heller inte uttalat hur kommunen ska få information om till exempel en nyanländ som flyttar mellan kommuner fått samhällsorientering eller ej. Det vore önskvärt att Länsstyrelserna får uppföljningsansvaret för samhällsorienteringen också för den utvidgade målgruppen eller att en annan myndighet får uppföljningsansvaret för all samhällsorientering. Om detta inte sker måste kommunerna ha olika uppföljningssystem och statistik för de olika grupperna, vilket leder till ökad administration och ökade kostnader.

Som svar på remissen ”Utvidgad målgrupp för samhällsorientering (Ds 2012:24)” hänvisas till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Arbetsmarknadsnämnden

Arbetsmarknadsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 28 augusti 2012 att

1. Arbetsmarknadsnämnden beslutar att i huvudsak bifalla förvaltningens förslag till yttrande.

¹ Källa USK/SCB 2010-12-31

2. Arbetsmarknadsnämnden beslutar att ställa sig bakom departementsskrivelsens förslag om målgrupp för samhällsorientering.
3. Arbetsmarknadsnämnden beslutar att därutöver anför följande.

Syftet med samhällsorientering är att den ska vara ett stöd för människor som kommer till Sverige med avsikt att etablera sig här och kan som antas ha svårigheter att snabbt etablera sig på arbetsmarknaden och i samhällslivet. Att dra en gräns för vilka som ska ingå i målgruppen för detta är naturligtvis svårt då alla människor har olika bakgrund och olika erfarenheter. Det är inte självklart att en person som kommer till Sverige som arbetskraftsinvandrare per automatik etablerar sig i det svenska samhället, men han eller hon har andra förutsättningar än den som inte i sin vardag kommer i kontakt med etablerade svenskar. Eftersom samhällsorienteringen finansieras med gemensamma skattemedel är det också rimligt att dessa används på ett balanserat sätt där de antas göra mest nytta, vilket innebär ett behov av att prioritera. Vi anser därför att departementsskrivelsens förslag om målgrupp är väl avvägd och ställer oss bakom förslaget.

Reservation anfördes av Karin Rågsjö (V), Jan-Olof Gustavsson m.fl. (S) och Sara Pettigrew m.fl. (MP), *bilaga 1*.

Arbetsmarknadsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 15 augusti 2012 har i huvudsak följande lydelse.

Arbetsmarknadsförvaltningen är positiv till att målgruppen för samhällsorientering utökas. Många av de nyanlända invandrare som kommer till staden och som inte omfattas av etableringslagen har behov av en introduktion till det svenska samhället för att bli delaktiga i samhället och etablera sig på arbetsmarknaden.

Förvaltningen ställer sig dock inte helt bakom de föreslagna undantagen. Förvaltningen anser att arbetskraftsinvandrare, personer över 65 år och gymnasieelever också ska erbjudas samhällsorientering.

Arbetskraftsinvandrare har förvisso en etablering på arbetsmarknaden, vilket dock inte med automatik innebär att de når delaktighet och kunskap om sina rättigheter och skyldigheter i det svenska samhället. I slutbetänkande (SOU 2010:37) som föregick förslag till lag om samhällsorientering för vissa nyanlända invandrare sägs bl.a. att ”På längre sikt kan bristande kunskaper om samhällslivet och dess funktioner för individen innebära en inlåsningseffekt och ett hinder för en mer djupgående etablering i samhället. Även om vi vet att det finns arbetsgivare som gör betydande introduktionsinsatser, bör inte dessa arbetstagare göras beroende av sina arbetsgivares ambitioner och förmåga. Med andra ord bör man överväga att arbetskraftsinvandrare tillförsäkras rätten till att få delta i det allmännas samhällsorientering för nyanlända”. Det finns således starka skäl för att arbetskraftsinvandrare skall erbjudas samhällsorientering.

När det gäller personer över 65 år så anser förvaltningen att även dessa skall erbjudas samhällsorientering. Kunskaper och information om samhället kan inte alltid förmedlas av anhöriga och om äldre ska ges möjlighet att leva ett självständigt liv bör samhället tillförsäkra dem denna möjlighet. Förvaltningen vill heller inte utesluta att personer över 65 år kan vara en del av arbetskraften.

Förvaltningen anser också att ungdomar som går i gymnasieskolan skall erbjudas samhällsorientering. Ett skäl som talar för det är att den nyanlände har behov av en mera elementär och anpassad samhällsorientering än vad gymnasieskolan kan erbjuda. Ett annat är bristande språkkunskaper som utgör ett hinder för den nyanlände att tillgodogöra sig undervis-

ningen och då skulle samhällsorientering på modersmålet vara ett bra komplement.

Arbetsmarknadsförvaltningen anser också att familjemedlemmar som är tredjelandsmedborgare och har anknytning till gäststuderande och gästforskare ska erbjudas samhällsorienteringen. Av departementsskrivelsen framgår inte klart om det är så varför ett förtydligande kan behövas i detta avseende.

När det gäller kommunens skyldighet avseende den uppsökande verksamheten så bedömer arbetsmarknadsförvaltningen att de i departementsskrivelsen föreslagna informationskanalerna via arbetsförmedlingen, hemsida och vägledningscentrum inte är tillräckliga för att nå ut till och motivera exempelvis kvinnor som kommit till Sverige för att bilda familj eller förenas med sin familj. Dessa grupper nås inte heller helt via sfi eftersom de inte alltid deltar i svenskundervisning. För att aktivt verka för att nå ut till alla på det sätt som lagen föreskriver krävs resurser och tid att bedriva uppsökande verksamhet utöver de vanligen redan inarbetade informationskanalerna. Det kan t.ex. vara bibliotek, väntrum till kommunala förvaltningar, skolor, förskolor, öppna förskolor, barnavårdscentraler, kvinnoorganisationer och andra platser som når personer som i övrigt inte har så mycket myndighetskontakt. En satsning på uppsökande verksamhet som resulterar i fler deltagare ger naturligtvis ökade kostnader.

I departementsskrivelsen sägs att målgruppen beräknats till ca 17 000 personer, varav knappt 40 % antas komma att delta i samhällsorientering. För Stockholms del² var antalet utrikes födda (exklusive svenska medborgare) med vistelsetid mellan 0-3 år efter folkbokföring 30 361 personer. Ett fortsatt inflöde i samma takt kommer att innebära, även om ca 60 % inte kommer delta i samhällsorientering, att staden måste erbjuda samhällsorientering till drygt 4 000 personer/år och på en mängd nya och sannolikt också udda språk. Lägg därtill det utökade inflödet i kranskommunerna som Stockholm nu samverkar med så innebär detta en kraftig ökning jämfört med de ca 1 000 som i dagsläget deltagit i samhällsorientering. Antalet deltagare kan också påverkas av hur stadsdelsförvaltningarna och kommunerna kommer att använda samhällsorienteringen som en insats utifrån socialtjänstlagen för att kunna villkora försörjningsstöd. Trots svårigheten att uttala sig om hur många personer som slutligen ska erbjudas samhällsorientering bedömer Arbetsmarknadsförvaltningen att detta kommer kräva ett kraftigt resurstillskott.

Arbetsmarknadsförvaltningen tillstyrker att ett kommande normgivningsbemyndigande bör motsvara det bemyndigande som finns i 5 § andra stycket etableringslagen. Arbetsmarknadsförvaltningen vill i detta sammanhang framhålla vikten av att de två systemen samordnas så att innehållet i samhällsorienteringen är detsamma för de som omfattas av etableringslagen och för de som omfattas av den nya lagen. Olika förutsättningar och en förändring av innehållet kan äventyra möjligheterna att hänvisa nytillkommande deltagare till befintliga undervisningsgrupper och ny upphandling kan behöva ske alternativt nyrekrytering av personal med kompetens att tillgodose ett ev. förändrat kursinnehåll. Skulle kursinnehållet förändras innebär detta avsevärt ökade kostnader.

Arbetsmarknadsförvaltningen befarar, av ovan nämnda skäl, att en utökning av målgruppen kommer att medföra ökade kostnader och att den genomsnittliga kostnaden som beräknats till 6 000 kr per person inte är tillräcklig. Förvaltningen anser att den slutsats som anförs i departementsskrivelsen, dvs. att kostnadsökningen beräknas öka proportionellt med antalet nya deltagare är osäker. Enbart det faktum att ambitionsnivån för det uppsökande arbetet höjs gör att nuvarande ersättningsnivå inte räcker till. Det finns också ett inbyggt riskmoment som kan verka direkt kontraproduktivt gentemot ambitionsnivån i skrivelsen. Hur motiverade kommer kommunerna att vara i sitt uppsökande arbete om kostnaden för detsamma inte ges täckning.

Av departementsskrivelsen kan inte utläsas vilken myndighet som har uppföljningsansvar och tillsyn av den nya lagens efterlevnad. Det är heller inte uttalat hur kommunen ska få information om t.ex. en nyanländ som flyttar mellan kommuner fått samhällsorientering eller

² Källa USK/SCB 2010-12-31

ej. Det vore önskvärt att Länsstyrelserna får uppföljningsansvaret för samhällsorienteringen också för den utvidgade målgruppen eller att en annan myndighet får uppföljningsansvaret för all samhällsorientering. Om detta inte sker måste kommunerna ha olika uppföljningssystem och statistik för de olika grupperna, vilket leder till ökad administration och ökade kostnader.

Arbetsmarknadsförvaltningen tillstyrker den föreslagna ändringen vad avser kommunens möjligheter att ingå avtal med varandra på samma sätt som gäller för samhällsorientering som erbjuds enligt etableringslagen. Detta är en förutsättning för att kunna tillhandahålla samhällsorientering på ett kostnadseffektivt sätt, inte minst vad gäller udda språk.

Arbetsmarknadsförvaltningen tillstyrker inte fullt ut den föreslagna ändringen i sfi-bonuslagen. Förvaltningen anser att det blir tydligare om det i stället för ”uppnått godkänt resultat” står ”uppnått ett godkänt betyg”. Att ordet betyg finns med är av vikt eftersom det är betygssättningen och dess datum som är avgörande för om bonus ska beviljas eller inte.

RESERVATIONER M.M.

Arbetsmarknadsnämnden

Reservation anfördes av Karin Rågsjö (V), Jan-Olof Gustavsson m.fl. (S) samt Sara Pettigrew m.fl. (MP) enligt följande.

1. Nämnden bifaller delvis förvaltningens förslag till yttrande över remissen.
2. Därutöver vill vi framföra följande

För att skapa en känsla av delaktighet i ett samhälle fordras ett genomtänkt arbetssätt och en större grad av uppsökande verksamhet. Detta betonas även i förvaltningens förslag. För att kunna leva upp till ambitionerna fordras även självklart ökat medelstillskott. Att exkludera personer över 65 år, gymnasieelever samt arbetskraftsinvandrare från samhällsorientering är inte acceptabelt i ett samhälle där vi vill ha aktiva medborgare. Att skapa delaktighet är en nödvändig grundbult för att motverka ett än mer segregerat samhälle.

Den utveckling vi så tydligt kan se i Stockholm med ökad kunskapssegregering, ökad boende- segregering samt en fastlåst arbetslöshet i ytterstaden vittnar om att allt fler hamnar på sidan av samhället. Det ska till helt andra politiska ambitioner än de som finns idag hos majoriteten för att få invånare i Stockholm att känna sig delaktiga i samhällsbyggandet.